

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

N Á L E Z

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 217/2018-48

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. júla 2018 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť obchodnej spoločnosti WRIGLEY Slovakia s. r. o., Železničná 465, Senica, právne zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Kubinom, advokátska kancelária, Štefánikova 15, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 26 CoE 2/2017 a jeho uznesením z 30. januára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti obchodnej spoločnosti WRIGLEY Slovakia s. r. o. n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 217/2018-12 z 26. apríla 2018 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť obchodnej spoločnosti WRIGLEY Slovakia s. r. o., Železničná 465, Senica (ďalej len „sťažovateľka“),

vo veci namietaného porušenia čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26 CoE 2/2017 a jeho uznesením z 30. januára 2018. Zároveň týmto uznesením bola odložená vykonateľnosť uznesenia krajského súdu č. k. 26 CoE 2/2017-229 z 30. januára 2018 do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

2. Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prerokoval ústavný súd túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže sťažovateľka v podaní z 28. mája 2018 a krajský súd vo vyjadrení zo 14. mája 2018 vyslovili súhlas, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd vychádzal pritom z listinných dôkazov a vyjadrení nachádzajúcich sa v jeho spise.

3. Zo sťažnosti vyplýva, že rozhodcovským rozsudkom Rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave (ďalej len „rozhodcovský súd“) sp. zn. Rsp V-76/2014 zo 6. mája 2016 (ďalej aj „rozhodcovský rozsudok“) v spojení s opravným uznesením z 31. mája 2016 bola sťažovateľka zaviazaná zaplatiť obchodnej spoločnosti DDK SLOVAKIA, spol. s r. o. (ďalej len „oprávnená“), sumu 1 755 898,45 € s úrokom z omeškania vo výške 8,25 % ročne.

4. Na podklade uvedeného rozhodcovského rozsudku vedie oprávnená proti sťažovateľke ako povinnej exekúciu pred Exekútorským úradom súdneho exekútora JUDr. Pavla Šajáneka, a to pod sp. zn. EX 999/2016, resp. na Okresnom súde Senica (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5 Er 429/2016.

5. Dňa 7. júna 2016, t. j. v zákonnej lehote, ako aj pred uplynutím lehoty na podanie námietok proti exekúcii, podala sťažovateľka na Okresnom súde Bratislava V žalobu

o zrušenie rozhodcovského rozsudku spolu s návrhom na odklad jeho vykonateľnosti. Konanie o žalobe sa vedie pod sp. zn. 21 Cr 10/2016.

6. Dňa 17. júna 2016 podala sťažovateľka návrh na odklad exekúcie podľa § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 z dôvodu, že podala žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Er 429/2016 z 11. augusta 2016 bol povolený odklad exekúcie.

Uznesením krajského súdu č. k. 26 CoE 2/2017-229 z 30. januára 2018 bolo však uznesenie okresného súdu zmenené tak, že návrh sťažovateľky ako povinnej na odklad exekúcie bol zamietnutý.

7. Uznesením Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 21 Cr 10/2016 z 28. júla 2016 bol povolený odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku z dôvodu, že pri kreovaní rozhodcovského senátu nebol senát, ktorý v konaní rozhodol, ustanovený v súlade so štatútom rozhodcovského súdu a so zákonom.

Uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 CoR 4/2016-235 z 31. januára 2017 bolo uznesenie Okresného súdu Bratislava V zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.

8. Sťažnosť smeruje výhradne proti uvedenému uzneseniu krajského súdu, pretože porušenie základných práv sťažovateľky bolo podľa jej presvedčenia spôsobené výlučne arbitrárnym posúdením otázky povinnosti okresného súdu odložiť exekúciu podľa § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017.

9. Podľa názoru sťažovateľky krajský súd svojvoľne interpretoval § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017, a tým porušil jej práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa tohto ustanovenia „Súd povolí odklad exekúcie, ak povinný v lehote na podanie námietok proti exekúcii podá žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak súd žalobu o zrušenie rozhodcovského rozhodnutia zamietne, po právoplatnosti rozhodnutia sa v exekúcii pokračuje. Ak súd žalobe vyhovie a rozhodcovské rozhodnutie zruší, súd exekúciu podľa tohto zákona zastaví.“

10. Podľa sťažovateľky krajský súd sa nemýlil v tom, že súdy nie sú viazané len doslovným znením zákonnej normy. Ďalej však už nesprávne a reštriktívne vyložil toto ustanovenie tak, že odklad exekúcie pripustil len v prípade, ak sa vedie na podklade rozhodcovského rozsudku vydaného v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a ak proti takémuto rozsudku podá povinný žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Vylúčil tým možnosť odkladu exekúcie v prípade, že je podaná žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku vydaného v rozhodcovskom konaní podľa zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“).

11. Podľa názoru sťažovateľky výklad § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017, ktorý si osvojil krajský súd, vykazuje znaky svojvôle, pretože nerešpektuje jednoznačnú kogentnú normu.

12. Sťažovateľka ďalej argumentuje, že z úlohy súdov ako ochrancov zákonnosti (čl. 144 ods. 1 ústavy) vyplýva, že súdy sú viazané znením zákonnej normy. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že od doslovného znenia zákona sa môže súd odchýliť vtedy, ak si to zo závažných dôvodov vyžaduje účel, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákona. Odklon od doslovného znenia zákona je teda skôr výnimkou ako pravidlom.

Podľa sťažovateľky to znamená, že krajský súd mal v prvom rade skúmať, či je možná taká interpretácia § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017, ktorá by bola v súlade s jeho jazykovým znením pri súčasnom rešpektovaní účelu, systematickej súvislosti zákona a ústavy. Takýto postup pri aplikácii práva najviac zodpovedá požiadavke právnej istoty vyplývajúcej z čl. 1 ods. 1 ústavy.

Podľa sťažovateľky len v prípade, že výklad podľa jazykového znenia zákona vedie k záverom, ktoré sú v rozpore s účelom, so systematickou súvislosťou zákona alebo s ústavou, by bol prípustný odklon od doslovného jazykového znenia. Typicky ide o prípady, keď jazykové znenie zákona je nejednoznačné, resp. pripúšťa viaceré výklady (jeden v rozpore s účelom, so systematickou súvislosťou zákona alebo s ústavou a iný v súlade s nimi).

13. Sťažovateľka ďalej dodáva, že iná je situácia, keď je jazykové znenie jasné (nepripúšťa viaceré výklady), no je v rozpore s ústavou. Vtedy nie je možné hovoriť o tom, že všeobecný súd len „vykladá“ zákon, ak sa odkláňa od jasného jazykového znenia. Požiadavka ústavnosti si totiž vyžaduje vylúčenie aplikácie nesúladného zákona alebo jeho časti. Prostriedkom na vylúčenie nesúladného zákona je prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku s tým, že všeobecný súd je povinný podať ústavnému súdu návrh na začatie konania o súlade zákona s ústavou. Pokiaľ teda všeobecný súd dospeje k záveru, že zákon nie je v súlade s ústavou, nemôže sám rozhodnúť o vylúčení aplikácie nesúladného zákona pre rozpor s ústavou. Jedine v prípade, že ústavný súd nemá právomoc konať (napr. z dôvodu, že zákon, ktorý sa má aplikovať, bol zrušený), môže všeobecný súd sám posudzovať súlad zákona s ústavou a prípadne vylúčiť aplikáciu nesúladného zákona.

14. Podľa sťažovateľky krajský súd nevykladal § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017, ale rozhodol v rozpore s jeho jazykovým znením. Slovné spojenie „žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku“ nie je možné stotožniť so slovným spojením „žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorý je vydaný v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní“. Rovnako nie je možné stotožniť napr. pojem „rozhodnutie“ s pojmom „rozsudok“ a vylúčiť tým iné formy rozhodnutia. Zvlášť to nie je možné v prípade, ak Exekučný poriadok na viacerých miestach používa osobitné označenie pre rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní [napr. v § 44 ods. 3 „rozhodcovské rozhodnutie vydané v spotrebiteľskom spore“, v § 48 ods. 2 „rozhodcovské rozhodnutie vydané v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní“, v § 243d „rozhodcovské rozhodnutie vydané v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu“ s odkazom na zákon č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom a rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní“)]. Z toho jednoznačne vyplýva, že tam, kde zákonodarca chcel, aby sa príslušné ustanovenie Exekučného poriadku vzťahovalo len na rozhodcovské rozhodnutia vydané v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, výslovne takéto obmedzenie uviedol. Právnomu

názoru sťažovateľky preto svedčí popri gramatickom aj systematický a logický výklad § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017.

15. Sťažovateľka je presvedčená, že interpretáciou súd zisťuje, čo je právom, interpretácia teda nové právo nevytvára. Inými slovami, interpretáciou nemôže všeobecný súd dopĺňať alebo meniť zákonnú normu, a to ani v prípade, že by si to vyžadovala ochrana subjektívnych ústavných práv a slobôd jednotlivca.

16. Podľa sťažovateľky § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 je možné vykladať podľa jeho jazykového znenia a pri zachovaní ústavnosti, účelu a systematickej súvislosti takto:

a) Žalobou o zrušenie rozhodcovského rozsudku sa môže povinný domôcť zrušenia exekučného titulu, čo je dôvod na zastavenie exekúcie, a to bez ohľadu na to, či ide o rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo v rozhodcovskom konaní podľa zákona o rozhodcovskom konaní.

b) Konanie, v ktorom sa preskúmava rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom (bez ohľadu na to, či ide o rozhodcovské rozhodnutie, rozhodnutie súdu alebo rozhodnutie iného orgánu), je obvykle dôvodom na odklad exekúcie, pretože je možné očakávať zrušenie exekučného titulu.

c) Je preto plne v súlade s účelom a zmyslom odkladu exekúcie, pokiaľ podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku je dôvodom na odklad exekúcie.

d) Takýto výklad je aj v súlade so systematickým usporiadaním § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení platnom a účinnom do 31. marca 2017. Podľa druhej a tretej vety tohto ustanovenia v prípade zamietnutia žaloby o zrušenie rozhodcovského rozhodnutia súd v exekúcii pokračuje a v prípade zrušenia rozhodcovského rozhodnutia súd exekúciu zastaví. Druhú a tretiu vetu takisto nemožno limitovať len na spotrebiteľské rozhodcovské rozhodnutie. Tie isté pravidlá predsa musia platiť aj na rozhodcovské rozhodnutie vydané podľa zákona o rozhodcovskom konaní.

17. Napokon podľa sťažovateľky by výklad krajského súdu znamenal, že pokiaľ by povinný podal žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku vydaného podľa zákona

o rozhodcovskom konaní, hoci išlo o spotrebiteľský spor, nebol by to dôvod na odklad exekúcie. Krajský súd tým odmietol skúmať, či účelom § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 nebolo práve to, aby odklad exekúcie bol prípustný napríklad aj pre takéto prípady, keď spotrebiteľský spor bol rozhodnutý ešte pred účinnosťou zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Práve preto výklad, podľa ktorého súd povolí odklad exekúcie, ak je podaná žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku, bez ohľadu na to, podľa ktorého predpisu bolo rozhodcovské konanie vedené, je v súlade s účelom a zmyslom § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017. Nebol teda dôvod odkloniť sa od jednoznačného jazykového znenia tohto ustanovenia.

18. Svojvoľný výklad § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017, ktorý podal krajský súd, mal za následok, že sťažovateľke bola odopretá ochrana v podobe odkladu exekúcie počas konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Tým došlo k zásahu do jej práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 dohovoru.

19. Tieto sťažovateľkine práva boli ďalej porušené tým, že krajský súd sa vôbec nezaoberal otázkou, či nie je daný dôvod na odklad exekúcie podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017, podľa ktorého „Aj bez návrhu môže súd povoliť odklad exekúcie, ak možno očakávať, že exekúcia bude zastavená (§ 57)“. Podľa § 57 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 súd exekúciu zastaví, ak „rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo po začatí exekúcie zrušené alebo sa stalo neúčinným“.

20. Krajský súd mal existenciu tohto dôvodu na odklad exekúcie skúmať *ex officio* aj bez návrhu sťažovateľky, ktorá v návrhu na odklad exekúcie výslovne uviedla, že podala žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku, čo je dôvodom na odklad exekúcie podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 (popri už spomínanom dôvode podľa § 56 ods. 5). Krajskému súdu preto nič nebránilo, aby podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku subsumoval pod dôvod odkladu exekúcie podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017. Pokiaľ tak krajský súd

neurobil (hoci to sťažovateľka nenavrhovala, keďže vychádzala z jednoznačného znenia § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017), odmietol tým vykonávať svoju právomoc v exekučnom konaní a porušil zákaz *denegationis iustitiae*.

21. Skutočnosť, že krajský súd vôbec neposudzoval otázku, či podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku nie je dôvodom na odklad exekúcie podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017, je zrejmá z odôvodnenia uznesenia, ktoré neobsahuje o tom žiadnu zmienku. Svojvoľným postupom krajského súdu tak došlo k odňatiu procesných práv sťažovateľky v exekučnom konaní. Zároveň podľa sťažovateľky došlo aj k porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu.

22. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„I. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo sťažovateľa vlastníť majetok a na pokojné užívanie majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 30. januára 2018, sp. zn. 26CoE/2/2017 porušené boli.

II. Uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 30. januára 2018, sp. zn. 26CoE/2/2017 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.

III. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky vo vyčíslenej výške, ktoré je Krajský súd v Trnave povinný uhradiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

23. Z vyjadrenia predsedu krajského súdu sp. zn. Spr 271/2018 zo 14. mája 2018, doručeného ústavnému súdu 16. mája 2018, vyplýva, že považuje sťažnosť za neprípustnú, keďže podľa jeho názoru vo veci bolo prípustné dovolanie, ktoré sťažovateľka mala vyčerpať. Ak tak neurobila, sťažnosť mala byť odmietnutá. Právne závery uznesenia krajského súdu treba považovať za správne a dostatočné. Neobstojí ani námietka, podľa ktorej sa krajský súd mal zaoberať možnosťou odkladu exekúcie podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku. V skutočnosti krajský súd nemal dôvod z úradnej povinnosti sa

zaoberať aplikáciou tohto ustanovenia, keďže bol pri rozhodovaní o odvolaní podľa § 380 Civilného sporového poriadku viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania. Napadnuté uznesenie bolo pritom výslovne založené len na § 56 ods. 5 Exekučného poriadku. Navyše by sa postupom podľa právneho názoru sťažovateľky oprávnenej zobrala možnosť obrany, pretože by tento dôvod odkladu exekúcie prvýkrát použil práve krajský súd. Vzhľadom na uvedené skutočnosti predseda krajského súdu navrhuje sťažnosti nevyhovieť.

24. Z repliky právneho zástupcu sťažovateľky z 28. mája 2018, doručenej ústavnému súdu 29. mája 2018, vyplýva, že sa sťažovateľka pridrižiava názoru, že dovolanie proti uzneseniu krajského súdu nebolo prípustné, ako to vyplýva z publikovaného rozhodnutia R 24/2018 (i keď sťažovateľka má na danú otázku iný právny názor). Sťažovateľka trvá tiež na neakceptovateľnosti toho výkladu § 56 ods. 5 Exekučného poriadku, ktorý si osvojil krajský súd a svoju argumentáciu v tomto smere podrobne opakuje. Naďalej je tiež presvedčená o tom, že krajský súd mal z úradnej povinnosti uvažovať o možnosti prípadnej aplikácie § 56 ods. 2 Exekučného poriadku. Sťažovateľka odvolanie nepodala (nemala na to dôvod), keďže jej bolo okresným súdom vyhovené a vychádzala z jednoznačného znenia § 56 ods. 5 Exekučného poriadku (nemohla teda predvídať, že krajský súd bude toto ustanovenie vykladať svojvoľne). V súlade so zásadou *iura novit curia* bolo povinnosťou krajského súdu zaoberať sa možnosťou odlišného právneho posúdenia návrhu sťažovateľky, keďže právne posúdenie veci je vždy úlohou súdu.

25. Ústavný súd doručil sťažnosť, uznesenie č. k. II. ÚS 217/2018-12 z 26. apríla 2018, vyjadrenie predsedu krajského súdu a repliku právneho zástupcu sťažovateľky oprávnenej, aby i ona mala možnosť vyjadriť sa vo veci samej, keďže rozhodnutím ústavného súdu by mohla byť dotknutá na svojich právach.

25.1 Z vyjadrenia oprávnenej zastúpenej spoločnosťou Malata, Pružinský, Hegedűš & Partners s. r. o., Prievozská 4/B, Bratislava, zo 14. júna 2018, doručeného ústavnému súdu 15. júna 2018, vyplýva, že aj oprávnená považuje sťažnosť za neprípustnú. Okresný súd jej totiž doručil na vyjadrenie dovolanie sťažovateľky z 13. marca 2018. Dovolanie smeruje proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 26 CoE 2/2017 z 30. januára 2018. Sťažnosť

treba preto považovať za predčasne podanú, keďže nie je možné, aby v tej istej veci prebiehalo súčasne konanie na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) aj na ústavnom súde. Oprávnená považuje sťažnosť zároveň aj za nedôvodnú, pričom sa v celom rozsahu stotožňuje s obsahom vyjadrenia predsedu krajského súdu.

II.

26. Z uznesenia Okresného súdu Bratislava V č. k. 21 Cr 10/2016-150 z 28. júla 2016 vyplýva, že ním bola odložená vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku rozhodcovského súdu sp. zn. Rsp V-76/2014 zo 6. mája 2016 až do právoplatného skončenia konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

27. Z uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 CoR 4/2016-235 z 31. januára 2017 vyplýva, že ním bolo zrušené uznesenie Okresného súdu Bratislava V č. k. 21 Cr 10/2016-150 z 28. júla 2016 a vec bola vrátená na ďalšie konanie.

28. Z uznesenia okresného súdu č. k. 5 Er 429/2016-171 z 11. augusta 2016 vyplýva, že ním bol povolený odklad exekúcie na dobu do právoplatného skončenia konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku sp. zn. Rsp V-76/2014 zo 6. mája 2016. Podľa názoru okresného súdu vzhľadom na § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 bolo potrebné návrhu sťažovateľky ako povinnej vyhovieť a odklad exekúcie povoliť, pretože bolo preukázané, že sťažovateľka 7. júna 2016, teda ešte pred uplynutím lehoty na podanie námietok proti exekúcii, podala na Okresnom súde Bratislava V žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku tvoriaceho podklad tohto exekučného konania.

29. Z uznesenia krajského súdu č. k. 26 CoE 2/2017-229 z 30. januára 2018, doručeného právnomu zástupcovi sťažovateľky 19. februára 2018, vyplýva, že uznesenie okresného súdu č. k. 5 Er 429/2016-171 z 11. augusta 2016 sa mení tak, že návrh sťažovateľky na odklad exekúcie sa zamietá. Podľa názoru krajského súdu so sťažovateľkou možno súhlasiť v tom, že § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 nerozlišuje medzi rozhodcovským konaním podľa zákona o rozhodcovskom konaní a spotrebiteľským rozhodcovským konaním podľa zákona o spotrebiteľskom

rozhodcovskom konaní. Podľa konštantnej judikatúry vyšších súdov však súd nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu všeobecne záväzných právnych predpisov. Samozrejme, v takýchto prípadoch sa musí zároveň vyvarovať svojvôli (arbitrárnosti) a interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii (napr. nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 72/2010). Ani v danej veci nemožno teda vystačiť len s doslovným textom zákona, ale je potrebné interpretovať ho najmä s ohľadom na systematickú súvislosť a účel, ktorý sa ním sleduje. Ustanovenie § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 viazalo odklad exekúcie len na samotnú okolnosť, že povinný podá žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku v lehote na podanie námietok proti exekúcii. Súvislosť medzi lehotou na podanie námietok a podaním žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku však Exekučný poriadok predpokladá len v § 48 ods. 2, podľa ktorého exekútor poverený vykonaním exekúcie v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní (podľa zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní) v upovedomení o začatí exekúcie poučí povinného, ktorý je spotrebiteľom, o možnosti podať v lehote na podanie námietok žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Táto úprava nadväzuje na § 46 ods. 3 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, podľa ktorého môže spotrebiteľ žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku (vydaného v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní) podať aj v exekúcii za podmienok Exekučného poriadku. Z citovaných ustanovení je zrejmé, že len v prípade spotrebiteľského rozhodcovského konania je možnosť podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku viazaná na lehotu na podanie námietok proti exekúcii. Naopak, v iných rozhodcovských konaniach (podľa zákona o rozhodcovskom konaní) je lehota na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku viazaná výlučne na doručenie rozhodcovského rozsudku, resp. jeho opravy (§ 41 zákona o rozhodcovskom konaní). Výklad § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 zastávaný okresným súdom a sťažovateľkou tak nezohľadňuje túto systematickú súvislosť s inými ustanoveniami Exekučného poriadku a ďalších zákonov. Ak by sa § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 mal skutočne vzťahovať na všetky rozhodcovské konania, viedlo by to k nepredvídateľným a úplne arbitrárnym následkom. Predovšetkým by to malo znamenať,

že súd by bol povinný odložiť exekúciu len na základe toho, že povinný podal žalobu v lehote na podanie námietok, a to bez ohľadu na to, či mu ešte plynula lehota podľa § 41 zákona o rozhodcovskom konaní. Súd by bol teda povinný odložiť exekúciu aj na základe žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorá by bola zjavne oneskorená (po lehote vyplývajúcej z § 41 zákona o rozhodcovskom konaní), ale bola by podaná v lehote na podanie námietok. Aj pri racionálnom výklade by to však viedlo k tomu, že výhoda § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 by bola závislá na náhode, či exekútor stihne doručiť upovedomenie o začatí exekúcie tak, aby sa 14-dňová lehota na podanie námietok (§ 50 ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017) kryla so záverom 60-dňovej lehoty podľa § 41 zákona o rozhodcovskom konaní. Táto okolnosť (dátum doručenia upovedomenia) je pritom povinným neovplyviteľná, v dôsledku čoho by možnosť odkladu exekúcie podľa § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 bola pre povinného dostupná podľa úplne náhodných kritérií. Účelom tohto ustanovenia pritom celkom zjavne nebolo poskytnúť ochranu povinnému v závislosti od náhodného kritéria, či „stihne“ podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku v lehote podľa § 41 zákona o rozhodcovskom konaní a zároveň podľa § 50 ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017. Naopak, zo súvislostí možno spoľahlivo usudzovať, že cieľom bolo poskytnutie zvýšenej ochrany práve v súvislosti so zákonom o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ktorý výslovne viaže možnosť podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku na lehotu na podanie námietok. V danej veci sa exekúcia vykonáva na základe exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok vydaný podľa zákona o rozhodcovskom konaní (ide o spor dvoch podnikateľov z obchodnej činnosti), nie v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní podľa zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Odklad exekúcie podľa § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 tak nie je dôvodný, čo oprávnená opodstatnene uplatnila v odvolaní.

30. Z prípisu okresného súdu sp. zn. 5 Er 429/2016 z 27. apríla 2018, adresovaného právnenému zástupcovi oprávnenej, ktorý ústavnému súdu predložila oprávnená, vyplýva, že sa mu v prílohe zasiela dovolanie sťažovateľky, ako aj jej návrh na odklad exekúcie.

31. Z dovolania sťažovateľky z 13. marca 2018, doručeného okresnému súdu toho istého dňa o 13.35 h (predloženého ústavnému súdu oprávnenou), vyplýva, že ním napáda uznesenie krajského súdu č. k. 26 CoE 2/2017-229 z 30. januára 2018. Žiada, aby najvyšší súd uznesenie krajského súdu zrušil, prípadne ho zmenil tak, že uznesenie okresného súdu potvrdí. Zároveň požaduje aj odklad právoplatnosti uznesenia v zmysle § 444 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

32. Podľa zistenia ústavného súdu spis okresného súdu sp. zn. 5 Er 429/2016 bol predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o dovolaní sťažovateľky 5. júna 2018.

III.

33. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

34. Sťažovateľka považuje výklad § 56 ods. 5 Exekučného poriadku zo strany krajského súdu za arbitrárny, keďže je v priamom rozpore s jeho jednoznačným a výslovným znením. Zároveň trvá na tom, že vzhľadom na precedентné rozhodnutie najvyššieho súdu dovolanie v tejto veci nebolo možné podať, i keď ona je v otázke prípustnosti dovolania iného názoru.

35. Krajský súd považuje sťažnosť predovšetkým za neprípustnú, lebo podľa jeho názoru proti uzneseniu krajského súdu bolo prípustné dovolanie. Inak považuje uznesenie vo všetkých ohľadoch za vecne správne.

36. Oprávnená je presvedčená o predčasnosti sťažnosti, keďže sťažovateľka podala proti uzneseniu krajského súdu dovolanie. Vo veci samej sa stotožňuje s argumentáciou predsedu krajského súdu.

37. Ústavný súd považuje za potrebné predovšetkým konštatovať, že po prijatí veci na ďalšie konanie (uznesením č. k. II. ÚS 217/2018-20 z 26. apríla 2018) z vyjadrenia právneho zástupcu oprávnenej zo 14. júna 2018 získal vedomosť o tom, že sťažovateľka podala proti uzneseniu krajského súdu dovolanie datované 13. marca 2018 a doručené okresnému súdu toho istého dňa. To znamená, že jeden deň pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podala sťažovateľka zároveň (paralelne) aj dovolanie, pričom oba tieto jej procesné úkony smerujú proti tomu istému uzneseniu krajského súdu.

38. Ako to z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

39. Ako to po predbežnom prerokovaní sťažnosti a jej prijatí na ďalšie konanie vyšlo najavo, sťažovateľka napadla uznesenie krajského súdu popri sťažnosti podanej ústavnému súdu aj dovolaním podaným okresnému súdu, o ktorom prináleží konať a rozhodnúť najvyššiemu súdu ako dovolaciemu súdu. Tým je v tomto štádiu zároveň vylúčená v rámci princípu subsidiarity právomoc ústavného súdu. Nie je totiž možné, aby súčasne (paralelne) prebiehali dve rôzne konania, ktorých cieľom je preskúmanie toho istého rozhodnutia.

40. Vychádzajúc z uvedených skutočností, nebolo preto možné sťažnosti ako predčasne podanej vyhovieť. Zároveň ani neprichádzalo do úvahy, aby sa ústavný súd zaoberal otázkou vecnej opodstatnenosti sťažnosti.

41. Vzhľadom na § 52 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého dočasné opatrenie zaniká najneskoršie právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej, ak ústavný súd nerozhodne o jeho skoršom zrušení, právoplatnosťou tohto nálezu zanikne dočasné opatrenie vyplývajúce z bodu 2 výroku uznesenia ústavného súdu č. k. II. ÚS 217/2018-12 z 26. apríla 2018.

42. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júla 2018